

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

Šola za ravnateljce

XXIII. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC IN RAVNATELJEV VRTCEV
16. in 17. oktober 2017, Grand hotel Bernardin, Portorož

Vodenje za spodbudno in varno učno-vzgojno okolje

NAPOVEDI PREDAVANJ IN SIMPOZIJEV

Ponedeljek, 16. oktober 2017

dr. Gabi Čačinovič Vogrinčič, Fakulteta za socialno delo, Univerza v Ljubljani

SOUSTVARJANJE VARNEGA VZGOJNO-UČNEGA OKOLJA V POGOVORIH, KI OMOGOČAJO, DA SE SLIŠIJO VSI GLASOVI: GLASOVI ODRASLIH IN GLASOVI OTROK

V konceptu soustvarjanja najdemo odgovor na vprašanje, kako zagotoviti otrokom in odraslim varno vzgojno-učno okolje v vrtcu. Ključna, nova naloga v tem tisočletju, je spoštovanje otroštva. Otroci potrebujejo odraslega, ki zna in zmore biti spoštljiv in odgovorni zaveznik otroka na način, da v njem vidi strokovnjaka iz izkušnje, da sliši otrokov glas. Varovalni dejavniki za otroka v vrtcu so zagotovljeni pomoč in podpora, pričakovanje dobrega in udeleženos otroka, ki ga slišimo in se mu odzovemo. Naloga vseh strokovnjakov v vrtcu je, da vzpostavijo odprte prostore za take pogovore, ki zagotovijo procese soustvarjanja življenja v vrtcu in pri tem v proces povabijo tudi starše.

Soustvarjanje življenja v vrtcu poveže strokovnjake v vrtcu, starše in otroke v nove procese učenja, v ustvarjanje novega znanja in sodelovanja.

dr. Igor Saksida, Pedagoška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Univerza na Primorskem

BRALNI DOGODEK V VRTCU IN NAČELA RAZVIJANJA PISMENOSTI

Predavanje se osredotoča na vrtčevski bralni dogodek, ki ga vodi vzgojitelj kot mentor branja oz. bralni model: otrokom bere kakovostno literaturo in spodbuja pogovor o prebranem ter pripravi dovolj zahtevne in raznovrstne dejavnosti ob branju. Model vodenega razvijanja zgodnje bralne pismenosti se opira na temeljna načela učenja in poučevanja (APA, 2015), med njimi se posebej osredotoča na vrednotenje vloženega dela v doseganje cilja, visoka pričakovanja, pomen konteksta in načrtno vajo, povezavo notranje in zunanje motivacije, sodelovalnost in tekmovalnost ter na vlogo formativnega spremljanja otrok. V sklepnem delu so očitani koraki pri izvedbi bralnega dogodka ter temeljne strategije sprejemanja besedil v vrtcu.

Ljuba Jenče

POJOČI KAMENČKI – SRČNA MOČ

Človek je glasbeno bitje, najbolj neposredno s svojim glasom, ki izhaja iz celotnega njegovega telesa in bitja. Otrok nas doživlja kot živo glasbo, ko mu pojemo. Zato skrbno oblikujemo svoj glas in zvoke, ki jih v vrtcu podajamo najmlajšim.

Pojoči kamenčki – srčna moč je zvočno-pevski dogodek z izročilom slovenskih pokrajin. V igri s kamenčki zazveni kapljajoča voda skrivnostne tihote kraških podzemnih jam Notranjske. V njej sta gorenjska alpska pokrajina okoli Triglava in igriva padajoča voda na mlinskih kolesih Lesarjevega mlina, ki ritmično poje kadi kadi kadi, kadija kadon. Zvok obeta, da bo zlato žito mlin zmlal v moko. Če voda mlin podere, je tu hudomušni hlapec, ki ga popravi mlin, in življenje teče naprej. Žito zori tudi na prekmurskih ravninah in kruh se peče vse od Dolenjske, Primorske, Štajerske, Koroške in Bele krajine. Gre za splet pesmi in predstavitev zvočil, kot so gudalo, nunalca, drumelca, trstenke, konjiček, ki v ritki piska, prodniki.

dr. Igor Saksida in Trkaj

RAPOEZIJA

Uspešnica *Kla kla klasika* (MkZ, 2017) ponuja izbor slovenske poezije v raperski predelavi, ki jo dr. Igor Saksida in Rok Terkaj - Trkaj dvigneta z različnimi ritmi tako močno, da se ji začne vrteti! V prvi vrsti je namenjena mladim bralcem, a tudi odraslim, ki so mladi po srcu. V Igorjevem in Rokovem silovitem nastopu boste zagotovo začutili in zaslišali, da klasična poezija ni »stara šara«: sporočilna in aktualna je, če ji le znamo prisluhniti in jo pogledati z očmi ljubezni. Igor in Rok navdušujeta po vsej Sloveniji, njun nastop napolni dušo, saj v njem neizmerno uživata in se predajata rapoeziji in dinamičnemu pogovoru o njej.

Torek, 17. oktober 2017

Jelena Sitar Cvetko, Pedagoška fakulteta, Univerza na Primorskem in dr. Vesna Geršak, Pedagoška fakulteta, Univerza v Ljubljani

USTVARJANJE SPODBUDNEGA UČNEGA OKOLJA Z UMETNOSTJO

Integracija umetnosti v vrtčevski vsakdan lahko dodatno obogati učno okolje ter spodbudi aktivnejšo vlogo otroka v učno-vzgojnem procesu. Pri otrocih (in odraslih) spodbuja izražanje skozi različne medije, ustvarjalnost, igrivost, dobro počutje, sodelovanje in skupno reševanje problemov.

Predavateljici bosta vsaka iz svoje perspektive ob primerih dobre prakse predstavili pozitivne učinke učenja z in skozi umetnost. Jelena Sitar bo predstavila vlogo lutke v vrtcu v kontekstu kulturno-umetnostne vzgoje, dviga kakovosti vsakdanjega življenja v vrtcu in povečevanju kompetenc vzgojitelja, ki uporablja lutko ... Vesna Geršak bo opisala primere sodelovanja vrtcev s pedagoško fakulteto, umetniki in kulturnimi ustanovami, ki so skupaj soustvarjali na področju plesne umetnosti.

Predavanje bo poslušalkam in poslušalcem ponudilo nove zamisli za vključevanje umetnosti v vrtec kot obogatitev programov, odnosov in ustvarjalnih pristopov.

mag. Nena Dokuzov, Kulturno – gospodarsko središče evropskih vesoljskih tehnologij

IZVAJANJE IZOBRAŽEVALNEGA PROGRAMA V NOORDUNG CENTRU V VITANJU

V okviru izobraževalnih programov centra pripravljamo pakete aktivnosti, ki jih lahko vzgojno-izobraževalni zavodi izberejo za izvedbo svojih tehničnih dni, ekskurzij, ipd. Za vrtce in šole pripravljamo vsebine, ki spodbujajo razmislek in aktivno sodelovanje otrok. Metode dela temeljijo na neformalnem učenju, vsebine posameznih programov pa izhajajo iz tematskega polja trenutnega razstavnega programa.

SIMPOZIJI

mag. **Peter Markič**, Šola za ravnateljice in **Rado Kostrevec**, OŠ Trebnje

ETIČNE DILEME RAVNATELJA

Vloga vodij pri ustvarjanju etičnega okolja je v času, ki ga zaznamujejo številne afere, še pomembnejša kot nekoč. To velja še zlasti za vrtce in šole, saj je naša profesionalna dolžnost in odgovornost pokazati mladim, da so vrednote, kot so na primer poštenje, zaupanje, strpnost pomembne, zato se moramo zanje zavzemati in jih tudi izkazovati v praksi.

Etike v odločanju ne morejo nadomestiti zakoni, lahko so samo vodilo za etično ravnanje. To pa ni dovolj, saj pravni red določa tisto, kar ni dovoljeno. Vse drugo je dopustno, ni pa nujno tudi moralno. Kodeksi in standardi začrtajo mejo med dobrim in slabim. Odločanje v skladu z etiko torej ni vedno enostavno. V nas se ustvarjajo dvomi in skrbi. Ni vedno le belo ali črno, včasih je tudi sivo. Neetične odločitve imajo vedno svojo ceno, ki jo enkrat moramo plačati. Na koncu ogrozijo tisto, kar smo si z njimi pridobili.

Na simpoziju bomo pogledali nekaj napotil za etično ravnanje. Skupaj bomo osvetlili nekatere etične dileme, s katerimi se srečujete pri svojem delu in izpostavili tiste, ki so ključne za avtonomno in verodostojno vodenje vrtca ali šole. Naše ugotovitve bodo podlaga za oblikovanje pobud, ki jih bomo posredovali pristojnim in jih tako seznanili z dilemami, s katerimi se soočamo pri vodenju naših zavodov.

dr. **Justina Erčulj** in **Doroteja Lešnik Mugnaioni**, Šola za ravnateljice

ŽELIMO VARNO OKOLJE BREZ KONFLIKTOV?

Konflikte lahko prepoznavamo in konstruktivno rešujemo le v takšnem delovnem okolju, ki omogoča odkrito komunikacijo, kjer so pravila in vloge subjektov jasne in kjer načrtno gojimo kulturo strpnosti – torej v varnem okolju. Vsak konstruktivno rešeni konflikt pa nas po drugi strani medsebojno poveže in usmeri v še tesnejše sodelovanje. S tem se naše doživljanje varnega okolja okrepi. O tej prepletenosti bomo govorili na simpoziju Želimo varno okolje brez konfliktov? V razpravi o konkretnih primerih konfliktov v vrtcih bomo skupaj oblikovali načela ter priporočila v zvezi z obravnavano temo.

Boris Kopilović in **Zoran Simonović**, Nacionalni inštitut za javno zdravje

PREPREČEVANJE IN OBVLADOVANJE NALEZLJIVIH BOLEZNI S CEPLJENJEM IN DRUGIMI UKREPI

V okviru načrtovanega simpozija bodo predavatelji predstavili determinante nalezljivih bolezni v sodobnem času, vpliv na zdravje v specifični populaciji in izzive cepljenja – pomen vzdrževanja dobre precepljenosti, odklanjanje cepljenja, prepričanja, ki predstavljajo oviro za odločitev za cepljenje in dejavnike, ki so cepljenju v podporo.

Nives Zore, Zavod RS za šolstvo, mag. **Brigita Mark** in **Vida Starič-Holobar**, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

KRAJŠI PROGRAMI – DODATNA MOŽNOST, NOVA PRILOŽNOST

Novela Zakona o vrtcih med drugimi novostmi prinaša javnim vrtcem financiranje krajših programov v obsegu 240 ur letno, ki so namenjeni otrokom, ki še niso bili vključeni v program vrtca leto pred obveznim vstopom v osnovno šolo, iz državnega proračuna. Namen tega ukrepa je, da se staršem, ki nimajo otrok v vrtcih, ponudi brezplačni krajši program, ki bi bil prilagojen njihovim potrebam v tolikšni meri, da bi vključili otroke leto dni pred vstopom v osnovno šolo v ta časovno krajši, toda vsebinsko bogat program po načelih Kurikula. Po zadnjih statističnih podatkih ostaja izven institucionalne vzgoje leto dni pred vstopom v osnovno šolo kar 8 % otrok, med katerimi je veliko otrok prav iz ranljivih skupin. Z vidika pomena kvalitetne predšolske vzgoje, ki naj bi jo bil deležen vsak otrok, zakonska novost predstavlja dodatno možnost, ki jo lahko javni vrtci izkoristijo kot novo priložnost za povečanje vključenosti otrok v vrtce v svojem okolju kot tudi

sledenje evropskim ciljem (ET 2020), ki priporočajo in sugerirajo 95 % vključenost otrok zadnje leto pred vstopom v šolo. Simpozij naj bi pripomogel k oblikovanju izhodišč za pripravo tako podzakonskega akta, ki bo natančneje urejal pogoje za organizacijo in delovanje oddelkov krajših programov kot tudi stališč do vseh odprtih vprašanj, dilem in pomislekov.

Nada Požar Matijašič in **Mojca Štraus**, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport s projektno skupino,
dr. **Sonja Rutar**, Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem in Pedagoški inštitut,
mag. **Janja Cotič Pajntar**, Zavod RS za šolstvo

KAKO PREHAJAJO OTROCI IZ VRTCA V OSNOVNO ŠOLO PRI NAS V PRIMERJAVI Z VRSTNIKI V DRUGIH DRŽAVAH?

S tem simpozijem nadaljujemo temo, ki smo jo odprli lani na strokovnih srečanjih ravnateljic in ravnateljev vrtcev in osnovnih šol. Predstavile bomo zaključeno mednarodno OECD študijo o politikah in praksah na področju prehoda otrok med vrtcem in šolo (Starting Strong V: Transitions from early childhood education and care to primary education). V predstavitvi se bomo posvetile vertikalni povezanosti vrtčevskega in šolskega prostora oz. kontinuiteti z vidika izobrazbe strokovnih delavcev, kurikulumov oz. programov, razvojnih ciljev in pedagoških pristopov ter oblik sodelovanja z družino, vrtca in šole ter z zunanjimi institucijami. Posebno pozornost bomo namenile položaju Slovenije v primerjavi z drugimi državami.

mag. **Polona Šoln Vrbinc**, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, **Alenka Werdonig**, Center za sluh in govor Maribor in **Dušan Kuhar**, Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana

RAZVOJNI PROJEKTI V PODPORO INKLUZIJI

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport je v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020 za otroke s posebnimi potrebami razpisalo kar nekaj javnih razpisov v podporo inkluziji otrok s posebnimi potrebami. Skupna vrednost presega 15 milijonov evrov. Na simpoziju bodo predstavljeni razvojni projekti, konkretno tudi možnosti dveh izbranih izvajalcev. Projekti bodo lahko dobra osnova za sistemske rešitve, zato bomo z udeleženci pregledali potrebe vrtcev na tem področju ter možnosti pomoči zunanjih institucij, ki jih že imajo.

